

Маршицька Вікторія Вячеславівна,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії і освіти дорослих
Центрального інституту післядипломної освіти
Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти»;*

Максименко Інна Павлівна,
*викладач I категорії
Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж інформаційних систем і технологій
КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ключові слова: дистанційне навчання; освітній процес; заклади фахової передвищої освіти; змішане навчання.

Сутність проблеми. В умовах пандемії COVID-19 дистанційне навчання стало однією з провідних світових тенденцій в освіті. Ця технологія реалізує принцип безперервної освіти і здатна задовольнити постійно зростаючий попит на знання в інформаційному суспільстві. Пандемія змусила заклади освіти в Україні здійснювати інноваційні рішення за порівняно короткий проміжок часу та запроваджувати дистанційне навчання з використанням різних веб-серверів, платформ, ресурсів та соціальних мереж.

Із початком повномасштабної військової агресії російської федерації проти України 24 лютого 2022 р. ворожій атаці піддався соціально-економічний устрій України, значних руйнувань та пошкоджень завдано інфраструктурним об'єктам, будівлям суспільно-соціального призначення, серед яких досить багато закладів освіти. Та всупереч найскладнішому часу в Україні у закладах освітній процес здійснюється у дистанційному або змішаному форматі, в залежності від того як дозволяє безпекова ситуація.

Стан дослідження. У роботі використано напрацювання Міністерства освіти України, у яких брались до уваги висновки експертів ЮНІСЕФ стосовно фактичного стану системи освіти України. Також використанні напрацювання Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж інформаційних систем і технологій КНЕУ імені Вадима Гетьмана» у частині організації освітнього процесу.

Методологія (методи та дослідницькі інструменти, використані автором). Під час дослідження використано теоретичні методи дослідження у формі сходження від абстрактного до конкретного та емпіричні методи, а саме: метод спостереження та порівняння.

Результати дослідження. Навчальний рік у закладах освіти у 2023–2024 відбувається у форматі змішаного навчання, коли практикують поєднання різних режимів

роботи (онлайн). Непросто вибрати конкретну комбінацію, яка найкраще підійде для умов, особливостей та обмежень закладу, колективу педагогів і родинної спільноти. А для онлайн-частини змішаного навчання потрібно обирати синхронний чи асинхронний режим взаємодії. Розглянемо їхні особливості.

Отже, синхронний режим передбачає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відео-конференції. Інакше кажучи, це проведення занять в режимі реального часу в обраному цифровому середовищі. Одночасно присутні педагог та вихованець, спілкуються приблизно так, як це відбувається на звичайному занятті.

Асинхронний режим передбачає взаємодію між суб'єктами дистанційного навчання, за якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо. Можемо сказати, що це режим більш самостійного навчання, яке, водночас, підтримується вчителем з використанням відповідних цифрових інструментів [2].

В умовах війни можна виділити такі категорії учасників освітнього процесу: ті, хто залишились у місцях свого постійного проживання; ті, хто були евакуйовані до різних областей України; ті, хто були евакуйовані за межі України. Безумовно, можливості навчання у цих категоріях різні. Тому і комунікація повинна враховувати особливості освітнього процесу для кожної з цих категорій.

Освітній процес в умовах оголошеного в Україні правового режиму воєнного стану у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж інформаційних систем і технологій Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана» проводиться у змішаній формі. А також застосовуються моделі синхронної та асинхронної взаємодії з урахуванням вимог щодо якості фахової передвищої освіти. Комунікація студентів та викладачів, адміністрації коледжу відбувається за допомогою електронного зв'язку та онлайн сервісів.

Організація очних занять відбувається з урахуванням гнучкого розкладу та графіка перебування учасників освітнього процесу у приміщенні коледжу (з обмеженням не більше 30 студентів, які можуть розташовуватись в укріпті) [2].

Асинхронна модель освітньої взаємодії з урахуванням вимог щодо якості фахової передвищої освіти полягає у наступному:

- за наявності поважних об'єктивних причин освітній процес для окремих здобувачів проводиться за індивідуальним графіком, у тому числі з використанням технологій дистанційного навчання на онлайн платформах;

- для студентів, які засвідчили об'єктивні поважні причини неможливості участі в освітньому процесі у синхронному режимі, організують безперервне навчання за індивідуальним графіком.

У спілкуванні між адміністрацією, викладачами та студентським активом (представниками студентської ради та самими студентами) з актуальних питань навчальної, наукової, та виховної роботи, побудована взаємодія через особисті зустрічі, в режимі онлайн, шляхом листування через пошту на сайтах структурних підрозділів та інших засобів онлайн зв'язку.

У коледжі запроваджено освітній процес за змішаною формою навчання. Змішана форма поєднує очний і дистанційний режими, так як це поєднання підходить особливо для проведення практичних та лабораторних занять. Під час організації дистанційного та змішаного навчання обирались електронні освітні ресурси, урахувавши їх дидактичну доцільність та відповідність навчальній програмі. Вибір цифрової платформи для використання в освітньому процесі є самостійним вибором викладача з урахуванням технічних можливостей студентів [1].

Висновки. Таким чином, очевидними є переваги змішаного навчання в контексті війни, яка відбувається в Україні. Через нестабільність та перебої, викликані воєнними діями традиційний освітній процес часто переривається, що безпосередньо впливає на якість навчання. Тому стратегічність впровадження змішаного навчання в Україні не може бути переоціненою. Це не тільки допоможе підтримати освітній процес під час кризи, але і розвине навички самостійного навчання, критичного мислення та гнучкості у здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Про організацію освітнього процесу у 1-му 2023/2024 навчального року за умов дії правового режиму воєнного стану: *Наказ ФКІСІТ № 23-з від 31 серпня 2023 року*. URL: <https://www.kisit.kneu.edu.ua/> (дата звернення: 15.10.2023).
2. Освіта України в умовах воєнного стану. *Інформаційно-аналітичний збірник*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-nalityc.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf> (дата звернення: 15.10.2023).